

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT

FONAMENTS PSICOLÒGICS PER A L'ACCIÓ SOCIOEDUCATIVA EN FAMÍLIA I INFÀNCIA EN RISC

Coordinació: ARMENGOL VALLS, BELEN

Any acadèmic 2019-20

Informació general de l'assignatura

Denominació	FONAMENTS PSICOLÒGICS PER A L'ACCIÓ SOCIOEDUCATIVA EN FAMÍLIA I INFÀNCIA EN RISC		
Codi	100955		
Semestre d'impartició	1R Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA		
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter
	Grau en Educació Social	2	OBLIGATÒRIA
Modalitat	Presencial		
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6		
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA	TEORIA
	Nombre de crèdits	1.8	4.2
	Nombre de grups	2	1
Coordinació	ARMENGOL VALLS, BELEN		
Departament/s	PSICOLOGIA		
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.		
Idioma/es d'impartició	Català		
Horari de tutoria/lloc	A concretar via mail		

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
ARMENGOL VALLS, BELEN	betlem.armengol@udl.cat	7,8	

Objectius acadèmics de l'assignatura

Relacionar l'anàlisi de la realitat amb les diferents estratègies d'intervenció socioeducativa Identificar entre els diferents models d'acció socioeducativa

Comprendre la influència dels processos psicològics d'aprenentatge i desenvolupament en l'acció socioeducativa

Valorar críticament les aportacions de les principals teories i enfocaments de la psicologia a la pràctica de l'Educació Social

Expressar la necessitat d'una actitud empàtica, respectuosa, solidària i de confiança per a dur a terme correctament les estratègies d'acció socioeducativa

Expressar correctament els principis bàsics del compromís ètic, respecte als drets fonamentals d'igualtat entre homes i dones, la promoció dels Drets Humans i els Drets de la Infància i als valors propis d'una cultura de pau i de valors democràtics

Seleccionar, gestionar i utilitzar les Tecnologies de la Informació (TIC) en el disseny, aplicació i avaluació de diferents mitjants i tècniques d'acció socioeducativa

Utilitzar correctament la llengua materna en les produccions i comunicacions

Competències

CG1: Desenvolupar una capacitat crítica, d'anàlisi, de síntesi, d'organització i de planificació.

CG4: Assumir el compromís de desenvolupament personal i professional amb un mateix i la comunitat.

CG5: Desenvolupar capacitat per a la selecció, gestió del coneixement i de la informació.

CT1: Tenir una correcta expressió oral i escrita.

CT3: Domicar les TIC.

CT4: Respectar ls drets fonamentals d'igualtat entre homes i dones, la promoció dels Drets Humans i als valors propis d'una cultura de pau i de valors democràtics,

CE1: Comprendre els referents teòrics, històrics, culturals, polítics i legals que constitueixen l'ésser humà com a protagonista de l'educació.

CE3: Conèixer els supòsits filosòfics, pedagògics, psicològics, sociològics i antropològics de la intervenció socioeducativa i els seus àmbits d'actuació.

CE5: Saber utilitzar els procediments i tècniques sociopedagògiques per a la intervenció, la mediació i l'anàlisi de la realitat personal, familiar i comunitària i institucional amb vista a la resolució dels seus possibles conflictes.

CE9: Dissenyar i aplicar projectes d'iniciació a la investigació sobre el medi social i institucional en el qual es realitza la intervenció.

CE10: Dissenyar, utilitzar i avaluar els mitjans i recursos didàctics en la intervenció socioeducativa

Continguts fonamentals de l'assignatura

Tema 1:

Poblacions en situació de risc social: Concepte i procés de risc social. Factors i indicadors de risc, factors i indicadors de protecció. Trets psicològics que acompanyen els processos de risc social a la infància. Mancances i dèficits en el desenvolupament de l'infant. La relació entre les dificultats socio-emocionals i els processos de desenvolupament cognitiu.

Tema 2:

Els maltractaments infantils i familiars: Aspectes conceptuals: definició i indicadors de maltractament infantil. Elements per a la comprensió del maltractament. Tipologies de maltractament. Repercussions: en els processos cognitius i socioafectius: vincles, pèrdues i resiliència

Tema 3:

Característiques psicològiques dels adolescents i joves en situació de risc social: Perfil dels adolescents als CRAE's. Conductes de risc adictives. Trastorns de conducta. Perfil del menor infractor: els trastorns de la personalitat. El perfil específic dels menors amb delictes de violència intrafamiliar

Tema 4:

Família multiproblemàtica: Característiques. Eixos en que es contempla. Configuració i organització de la FMP. Tipus de FMP. Perfil de les FMP. Conseqüències en els menors. Intervenció en FMP. Contextos professionals de canvi. Instruments de treball. Estratègies d'intervenció. Factors de protecció.

Tema 5:

Bases psicològiques per a l'acompanyament tutorial com a estratègia socioeducativa. L'orientació humanista, el constructivisme i el model sistèmic, marc teòric de l'acció tutorial. L'acompanyament de l'educador/a en un CRAE: L'acció tutorial. El vincle relacional. Competències de l'educador/a –tutor/a. Empatia. Assertivitat

Tema 6:

Bases psicològiques per a la intervenció cognitiva i socioafectiva: Concepte de competències socials. Bases psicològiques: Les intel·ligències múltiples. La intel·ligència emocional. Les habilitats cognitives. Les habilitats socials i la comunicació assertiva. Creixement moral. Estratègies pel desenvolupament d'habilitats socials. Educació emocional. Programes de desenvolupament de competències socials

Eixos metodològics de l'assignatura

Presencial (40%)

Lliçons magistrals i, pràctiques individuals i/o en grup

No presencial (60%)

Treball autònom: tractament de la informació (lectura, localització, selecció,...). Anàlisi i reflexió individual.

Treball cooperatiu: Pràctiques en grup.

Pla de desenvolupament de l'assignatura

Les dates de la planificació del temari no son tancades, poden anar variant al llarg del trimestre.

Tema 1: del 17 de setembre al 15 d'octubre

Tema 2: del 15 d'octubre al 31 d'octubre

Tema 3: del 4 al 10 de novembre

Tema 4: del 11 de novembre al 29 de novembre

Tema 5: del 2 de desembre al 16 de desembre

Tema 6: del 17 de desembre al 20 de desembre

Sistema d'avaluació

L'avaluació es fa en base a tres evidències i totes elles han de superar el 4/10 per a fer mitjana i s'ha de treure un 5 de mitja entre les tres.

L'alumn@ que un cop feta la mitja no arribi al 5 haurà de recuperar la o les evidències en que no arribi al 5, a excepció de l'evidència 1 que no es pot recuperar.

L'alumn@ que en l'evidència 1 no arribi al 4 tindrà suspesa l'assignatura i no podrà recuperar-la. Cada test d'aquesta evidència tindrà una data marcada i pactada amb l'alumnat i no podrà ser recuperada.

L'alumn@ que en l'evidència 2 no hagi assistit al 60% de les pràctiques haurà de recuperar-la.

En el cas que l'alumne no aprovi l'assignatura, no se li guardarà cap de les evidències per al proper curs.

Evidències:

1. Exercici de seguiment de cada tema: 20 % (no pot recuperar-se)
2. Pràctiques individuals i/o en grup: 35 % (**mínim 50% de practiques fetes**)
3. Prova escrita: 45 %

L'alumne que no realitzi un 75% de les evidències 1 i 2 no podrà optar a la evidència 3.

Avaluació única:

1. Prova escrita. 45%
2. Lectura d'un llibre. 20%
3. Treball individual de diferents articles de la matèria amb una temporalitat marcada per presentar. 35%

Si es detecta plagi en les evidències 2 i 3, l'assignatura quedarà automàticament suspesa.

La segona i tercera evidència tindran dues dates d'entrega: 25 de novembre la primera part i 18 de desembre la segona part: l'alumn@ pot decidir si vols utilitzar les dues dates o únicament la segona. Qualsevol entrega posterior al 18 de desembre no s'acceptarà.

El material necessari per elaborar les evidències 2 i 3 estaran penjades al sakai dins una carpeta d'avaluació única.

L'alumn@ que no hagi presentat l'evidència 2 i 3 en la data marcada, no podrà realitzar l'evidència 1.

Exàmen:

Recuperació: 16 de gener a les 16:00 (la nota màxima de recuperació serà 5)

Els criteris d'avaluació de cada evidència, es trobaran a l'espai virtual de sakai la primera setmana lectiva

Bibliografia i recursos d'informació

Bibliografia bàsica:

AMORÓS, P & AYERBE, P. (2000): Intervención educativa en inadaptación social. Barcelona: Síntesis.

BALSELLS, M.A.; DEL ARCO, I.; MIÑAMBRES, A. (2009): La infancia en situación de riesgo social y sus familias. Lleida. Ed. Paris.

BRAVO, A. ; DEL VALLE, J. (COORD) (2009): Intervención socioeducativa en acogimiento residencial. Colección Documentos técnicos. Gobierno de Cantabria.

RODRIGO, M.J. Y MAIQUEZ, M.L. (2008): Preservación familiar: un enfoque positivo para la intervención con familias. Madrid: ed. Pirámide.

BARUDY, J. (2011): El dolor invisible de la infancia. Ed. Paidós

CIRILO, S. (2010): Malos padres. Ed.

Bibliografia ampliada/complementaria

ALSINET, C. (2000): El bienestar en la infancia. Lleida: Pagès editors.

AMORÓS, P.; JIMÉNEZ, J.; MOLINA, C.; PASTOR, C.; CIRERA, L. y MARTÍN, D. (2005): Programa de formación para el acogimiento en familia extensa. Obra social. Fundació La Caixa. Barcelona.

BALSELLS, M.A. (2007): Orientaciones para promover acciones socioeducativas con familias en situación de riesgo social Guía para la gestión de centros educativos (online) 4ª actualización 04-2007

BALSELLS, M.A. & ALSINET, C. (2000): Infancia y adolescencia en riesgo social. Lleida. Milenium

CANTÓN, J. Y CORTÉS, R. (1997): Malos tratos y abuso sexual infantil: causas, consecuencias e intervención. Madrid: siglo XXI.

CANTÓN, J. Y CORTÉS, R. (2000): El apego del niño a sus cuidadores: evaluación, antecedentes y consecuencias para el desarrollo. Madrid: Alianza Editorial

MUÑOZ, V. (2005): Educar para la resiliencia. Un cambio de mirada en las situaciones de riesgo social. Rev. Complutense de Educación, vol. 16, nº1, pag. 107-124

GUASCH, M. & PONCE, C. (2002): ¿Que significa intervenir educativamente en desadaptación social? Barcelona: ICE Universitat de Barcelona

Webgrafia:

<http://www.ciimu.org>

<http://www.gencat.cat>

<http://www.eduso.net>

<http://www.fedaia.org>

